KUNTALIITTO | Kommunförbundet

LAUSUNTO
15.9.2026
513/03.01.01/2026

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Liv 16.09.2026 / Asiantuntijapyyntö

Kuntaliiton lausunto yksityistielain muuttamisesta HE 125/2026 vp

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua valiokunnalle asiasta. Kuntaliitto katsoo, että hallituksen esitys sujuvoittaa tiekuntien hallintoa, parantaa tieosakkaiden tiedonsaantia ja oikeusturvaa sekä tukee yhdyskuntateknisten hankkeiden toteuttamista ja liikenneturvallisuutta.

Erityisen myönteisenä pidämme 30 §:n muutosta, joka keventää yhdyskuntateknisten laitteiden, kuten sähkö- ja viestintäverkkojen, sijoittamismenettelyä yksittäisen kiinteistön liittymähankkeissa poistamalla tieosakkaiden vastustusoikeuden. Samalla säilytetään niiden kiinteistönomistajien kuuleminen, joiden alueelle johto tai laite sijoitetaan.

Kuntaliitto kannattaa myös 61 ja 62 §:n muutoksia, jotka parantavat tieosakkaiden mahdollisuuksia saada tietoa tiekunnan asiakirjoista ennen päätöksentekoa ja sen jälkeen, sekä uutta 50 a §:ää osakasluettelosta. Kuntaliitto kannattaa 35 §:n täsmennystä, jolla selkeytetään tieosakkaan velvollisuutta ilmoittaa tienpitovelvollisuuden jakamiseksi tarpeelliset tiedot. Muutos parantaa tieyksiköinnin ja kustannustenjaon ajantasaisuutta ja oikeudenmukaisuutta.

Lisäksi Kuntaliitto kannattaa 71 §:ään ehdotettua toimivallan laajennusta, jonka mukaan yksityistietoimituksessa voidaan määrätä oikeudettomasti asetettu sulkulaite poistettavaksi. Samalla Kuntaliitto pitää tärkeänä, että säännöksen soveltaminen ulottuu myös muihin tosiasiallisesti kulkua estäviin sulunomaisiin rakennelmiin puomin lisäksi.

Nykyisen yksityistielain 18 §:n mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomainen päättää luvasta, kun halutaan poistaa yksityistien alueelta tai sen läheltä rakennus, rakennelma tai kasvillisuutta niissä tilanteissa, jotka laissa (5 § 3 mom.) mainitaan, eikä asiaa käsitellä muusta syystä vireillä olevassa yksityistietoimituksessa. Esityksessä

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

täsmennetään, millaisia näkemä- ja muita esteitä voidaan tieoikeuden nojalla poistaa tiealueelta sekä näkemä- ja suoja-alueelta, ja samalla selkeytetään toimivaltajakoa siten, että kunnan rakennusvalvontaviranomainen myöntää 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun luvan silloin, kun asiaa ei ratkaista yksityistietoimituksessa. Muutoksella poistetaan nykyinen vaatimus siitä, että yksityistietoimituksen tulisi olla vireillä muusta syystä. Muutos on kannatettava.

Kuntaliitto pitää erittäin hyvänä, että valmistelussa esillä olleesta kuntien pakko-osakkuuden mahdollistamisesta tiekunnissa on luovuttu. Kunnat tukevat jo nykyisin yksityisteitä merkittävästi noin 31 miljoonalla eurolla vuosittaisina avustuksina sekä lisäksi arviolta 6–7 miljoonalla eurolla muun tukimuotoisen toiminnan kautta. Kuntaliiton kyselyssä 93 prosenttia vastanneista kunnista kannatti nykytilaa, jossa kunnan tieosakkuus perustuu omistukseen eikä lakisääteiseen velvoitteeseen. Pakko-osakkuuden katsottiin lisäävän hallinnollista taakkaa, siirtävän painopistettä avustuksista tiemaksuihin sekä heikentävän kuntien mahdollisuuksia kohdentaa tukea paikallisten tarpeiden mukaisesti. Myöskään vuoden 2019 yksityistielain uudistuksen yhteydessä ei nähty perusteita kuntien velvoittamiselle tieosakkaiksi. Kuntien pakko-osakkuus olisi kunnille uusi tehtävä, eikä tukisi norminpurkua.

SUOMEN KUNTALIITTO

Johanna Vilkuna

Kehittämispäällikkö

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi